

Hule eiker - naturverdier

Stefan Olberg

Hva er «hule eiker»?

- 🐛 Den utvalgte naturtypen *hule eiker* er definert som:
  - 🐛 Alle eiker stående utenfor produktiv skog som måler mer enn 200 cm i omkrets i brysthøyde, eller som måler mer enn 95 cm i omkrets i brysthøyde og har en åpning på mer enn 5x5 cm inn til en hulhet i stammen

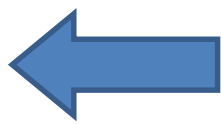
Borgestad - Skien

«TV-eken» - Stockholm

Ikke hul eik?

Hul eik?

Røer på Nesodden - skog eller park?

Eik foran Hof kirke

Berge landskapsvernområde - Kvam

Mollestadeika i Birkeland

Eikeallé ved Vøyen i Bærum

Hule eiker i tettbebygde strøk

Hule eiker - biologiske verdier

- Minst 1500 arter knyttet til eik
- I mange tilfeller vanskelig eller umulig å angi grad av tilknytning til eik for artene
- 200 av eikeartene står oppført på rødlisten
  - Omkring halvparten er biller
- En svært stor andel av rødlisteartene er knyttet til gamle eiketrær med dødvedpartier, hulheter og grov sprekkebark

Død ved

- Nedbrytningsgrad
- Nedbrytningstype
- Tykkelse
- På treet, på bakken eller under bakken
- Temperatur og fuktighet

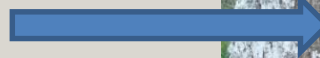

Svovelkjuke

- Viktig brunrâtesopp
- Vert for mange spesialiserte insekter

Eledona agricola (VU)

Oksetungesopp (NT)

- En viktig brunråtesopp
- Vert for mange spesialiserte insekter

Børstevedsoppbille
Triphyllus bicolor (EN)

Ruteskorpe (NT)

Eikegreinkjuka (NT)

Hulheter og muld

- Størrelse på hulheten
- Mengde muld
- Type muld
- Tilstedeværelse av reir/bol

Cephennium thoracicum (EN)

Mycetochara humeralis (VU)

Eikegullbasse (VU)

Eremitt (CR) Foto: K. Abel

Arter knyttet til maur

svart tremaur

Amphotis marginata (EN)

Råteskorpion (EN)

brun tremaur

Sprekkebark

- 🪲 Måler største dybde i barken
- 🪲 Sprekkene blir dypere jo eldre trærne blir
- 🪲 Jo dypere sprekker, jo mer variert mikroklima og større muligheter for å treffe på spesialiserte arter av lav

Eikenål (CR) Foto: Hans Bister

Faglig grunnlag for handlingsplan for hule eiker

Anne Sverdrup-Thygeson, Harald Bratli, Tor Erik
Brandrud, Frode Ødegaard

LAGSPILL

ENTUSIASME

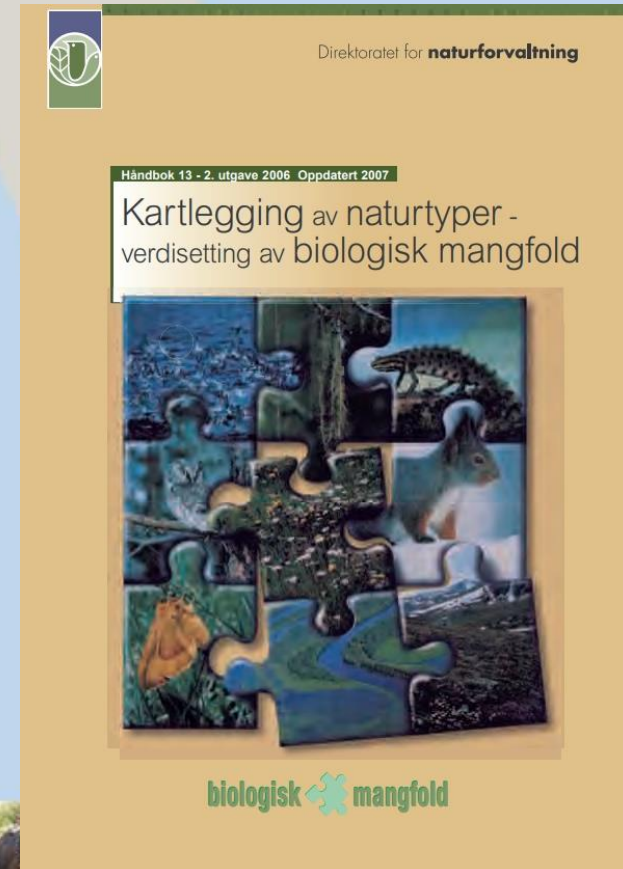
INTEGRITET

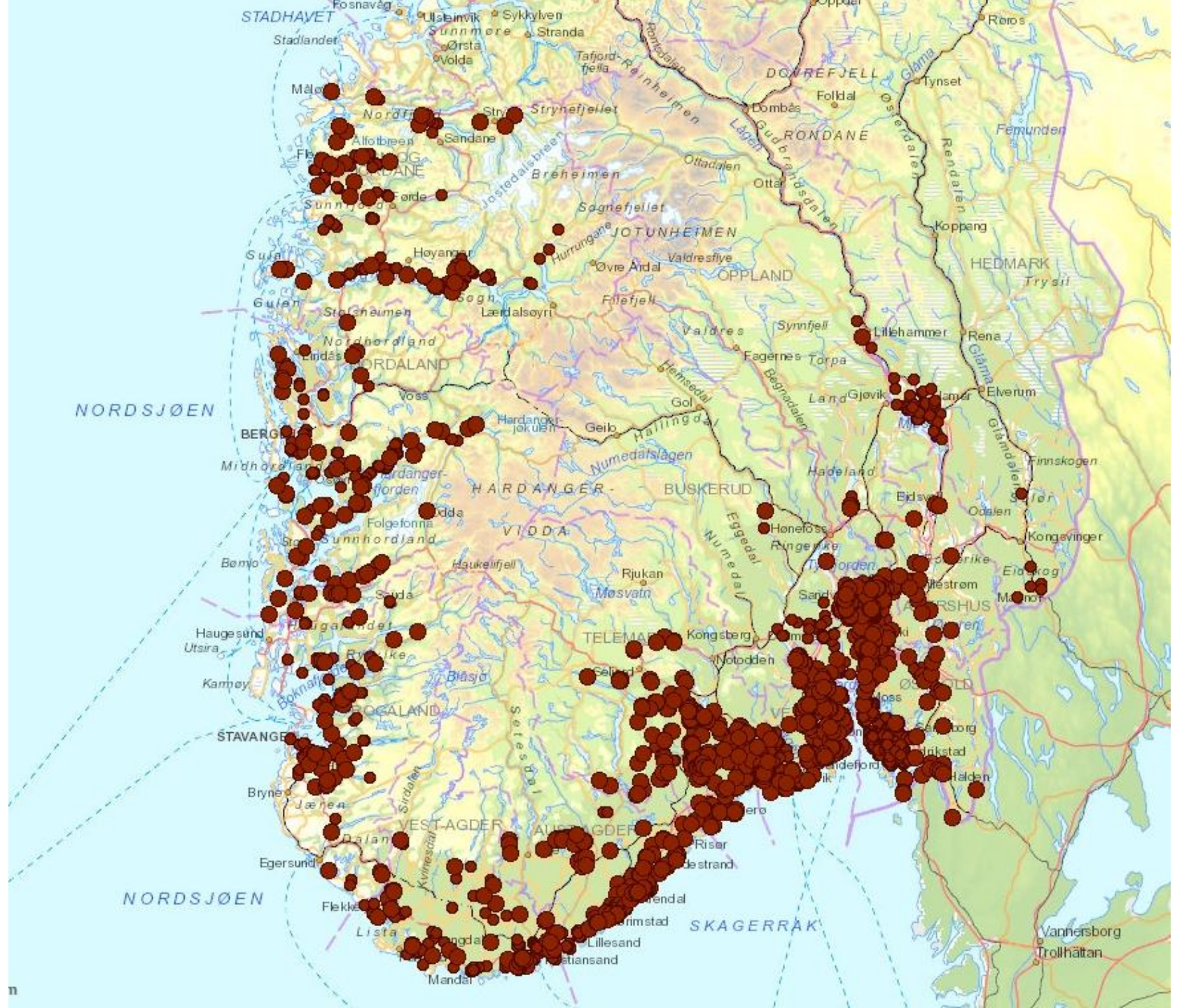

KVALITET

Kartlegging av hule eiker

- Kartlegges etter DN-håndbok 13 + senere skriv fra Miljødirektoratet
- 3 verdikategorier: (A, B og C)
- Verdien baseres på potensialet for rødlistearter ++
- Hule eiker overlapper med naturtypen *store gamle trær - eik*

Plasseringen av eika påvirker verdien

- Hvor i landet?
- Lokalklima
- Eksponering
- Tilstedeværelse av andre hule eiker og andre gamle edelløvtrær

C-verdi

A-verdi

C-verdi

B-verdi?

A-verdi

Vindusfelle

Fallfelle

Malaisefelle – fanger flygende insekter

Manuell undersøkelse av mangfoldet

Trusler mot hule eiker

- Omdisponering av arealer
- Hogst
- Gjengroing
- Uvettig skjøtsel
- Andre direkte eller indirekte påvirkninger

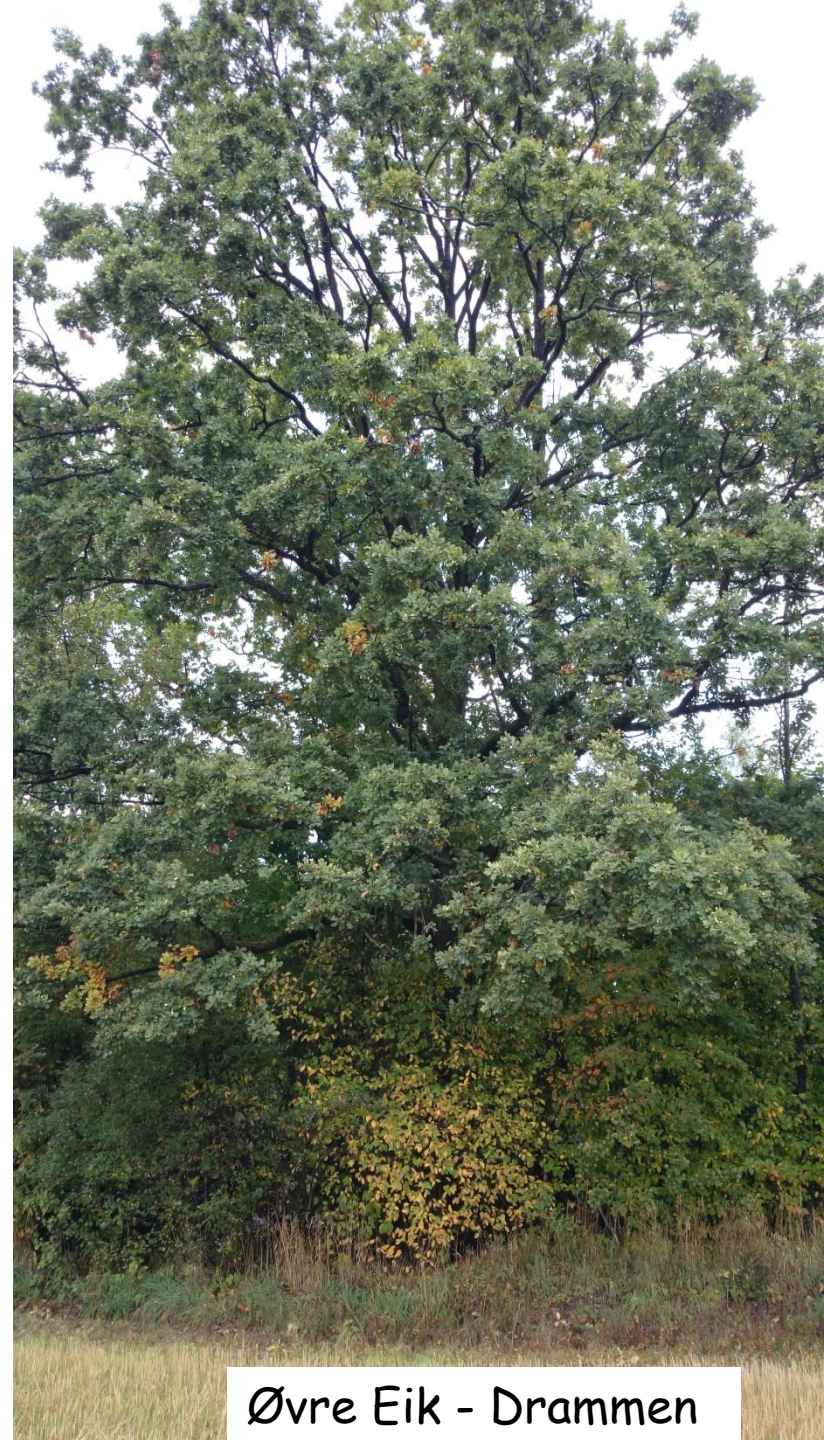

Eidanger prestegård - Porsgrunn

Øvre Eik - Drammen

Påfylling av masse

Holtnes og Holmsbu - Hurum

Fylkesmannen i Oslo og AK: «Felling og tiltak i en hul eik som et «hagetiltak» er ikke søknadspliktige, men kan være i strid med aktsomhetsplikten. Du må gjøre en selvstendig vurdering av konsekvensene for naturtypen selv om tiltaket ikke er søknadspliktig.»

Nylig felt eik i en hage i Drøbak

Eikehage ved Tveiter i Asker i juli

Tveiter i september

Tråkkskader, gjødsling og gnageskader på stammen

Takk for meg!

